

Lagerbladet

ÖSTHAMMAR

En tidning från Svensk Kärnbränslehantering AB Nr 1 • 2017

SKB på turné

Sid 15–17

**Lösning i sikte
för 288:an**

Sid 4–5

**Jenny väljer
skärgårdslivet**

Sid 10–11

Omtanke – en del av vår natur?

Jag och min hund Roy tränar med Missing People. Roy är en treårig flatcoated retriever. För dem som inte känner rasen, är "flattar" lite speciella. Jag har hört dem kallas hundvärldens propellrar. Och det stämmer på Roy. Men han är också mycket bra på att leta rätt på människor. Han är extremt vaken och har en känslig nos. När han lyfter den mot vinden får han snabbt tag på vittringen och visar tydligt att där, där ute är det nån!

Roy och jag tar vårt uppdrag på allvar. Vi är redo att när vi blir kallade göra vårt bästa för att rädda liv. Hittills har vi bara varit ute på två skarpa sök. Men vi tränar desto mer. Varje lördag träffas vi i hundgruppen för att öva.

Missing People är en ideell organisation och jag har funderat över det här med ideella krafter. En hel del i samhället hänger på det i dag. De insatser som vi svenskar gör i ideella organisationer motsvarar hela 400 000 årsarbeten!* De allra flesta tycker väl att det är bra, men det finns de som ifrågasätter det också.

I vintras till exempel debatterades godhet i tidningarna. Motiven bakom att hjälpa andra blev ifrågasatta. Handlade det inte om att köpa sig fri från dåligt samvete?

Det är en filosofisk diskussion och ett ämne för forskning. Men spelar det någon roll? Ska vi avstå från att ge till andra för att vi inte är helt klara över våra motiv, och för att hjälpen i alla fall bara är en droppe i ett oändligt hav av behövande? Så klart inte, menar jag. Vi mår bra av att sträcka oss ut mot andra. Jag skulle gå så långt som att säga att det är en del av vår natur.

På sidan 12 kan ni läsa om två riktiga hjälpare – Jonas Norén och Kristoffer Öhman. De leder integrationsprojektet "Vi gör saker tillsammans" i Harg-Östhammar FF och ger 18 ensamkommande killar chansen att komma in i värmen.

Ni kan också läsa om SKB:s arbete med rekrytering, och om sista sträckan av 288:an mellan Gimo och Börstil, som nu ser ut att också kunna bli en 2+1-väg!

* Källa: Volontärbyrå

Kajsa Prim
Kajsa Prim, redaktör

Vi tar hand om det svenska radioaktiva avfallet på ett säkert sätt

Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB, grundades på 1970-talet av kärnkraftsföretagen. Det är SKB:s uppdrag att ta hand om Sveriges radioaktiva avfall på kort och lång sikt för att skydda människor och miljö. SKB har drygt 500 anställda. Här finns vi:

- Forsmark:**
- Slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall – SFR
 - Kärnbränsleförvaret planeras
 - Utbyggnad av SFR planeras
- Östhammar:**
- Lokalkontor
 - SKB Näringslivsutveckling AB
- Stockholm:**
- Huvudkontor
 - SKB International AB
- Oskarshamn:**
- Mellanlagret för använt kärnbränsle – Clab
 - Kapsellaboratoriet – centrum för utveckling av inkapslingsteknik
 - Äspölaboratoriet – forskningsanläggning för geologisk slutförvaring av kärnavfall
 - Inkapslingsanläggning planeras
 - Kapselabrik planeras
 - SKB Näringslivsutveckling AB

SVENSK KÄRNBRÄNSLEHANTERING

Lagerbladet är Svensk Kärnbränslehantering AB:s externa informationstidning. Den vänder sig i första hand till invånarna i Östhammars kommun, där vi planerar att bygga Kärnbränsleförvaret.

Tidningen ges ut tre till fyra gånger per år och trycks i cirka 22 000 exemplar.

Lagerbladet delas ut till alla hushåll och fastighetsägare i Östhammars kommun, cirka 2 000 hushåll i Tierps kommun och cirka 700 hushåll i Uppsala kommun. Övriga kan gratis prenumerera på Lagerbladet.

Om du har frågor om SKB:s verksamhet i din kommun, ring 0173-883 00.

Grafisk formgivning
Selander Production AB,
Östhammar

Fibrerna i detta papper stödjer hållbart brukade skogar och tryckningen har skett i en miljöcertifierad process enligt ISO 14001.

Tryck
Tierps Tryckeri AB

Redaktion
Kajsa Prim, Östhammar
Lars-Rune Ölund, Östhammar
Inger Brandgård, Stockholm

Kontakt
SKB, Norra Tullportsgatan 3,
742 31 Östhammar
Telefon 0173-883 00
lagerbladet@skb.se
www.skb.se/lagerbladet

Huvudkontor
SKB, Box 250, 101 24 Stockholm
Telefon 08-459 84 00
www.skb.se

ISSN 1651-8683

Omslagsbild:
Jenny Johansson driver sitt företag från ön Helsingen.

Foto Lasse Modin

” Jag ger mig inte förrän bristerna är åtgärdade.

Det är många som har ögonen på SKB:s verksamhet. Från myndigheter till privatpersoner. Det är bra och så ska det vara. Det är också på sin plats att ännu en gång slå fast att säkerhet alltid är SKB:s högsta prioritet.

– **Som Östhammarsbo** ska man alltid kunna känna sig trygg med SKB:s verksamhet och veta att den grundar sig på världsledande forskning och kompetens. Vår verksamhet är föremål för kontinuerlig granskning och tillsyn, från myndigheter, universitet, miljöorganisationer och internationella expertorgan, säger SKB:s vd [Christopher Eckerberg](#).

Han konstaterar det i samband med Strålsäkerhetsmyndighetens, SSM:s, rapport som landade hos SKB i slutet av förra året. Myndigheten har utifrån intervjuer med ett 20-tal medarbetare och chefer tittat närmare på säkerhetsledarskapet på SKB och SSM anser att det finns brister i säkerhetsledarskap och öppenhet. Man ser tecken på att säkerhetsavdelningen inte har rätt tyngd och status i organisationen och pekar på vikten av en kultur som är öppen och ifrågasättande.

– Vi tillsatte en analysgrupp med medarbetare och chefer. Uppdraget var att reflektera över och diskutera det rapporten visar och komma med förslag på hur vi går vidare, säger Christopher.

Företagsledningen har själv också vridit och vänt på frågorna och tillsammans med analysgruppen kommit fram till ett antal åtgärder.

– Det här arbetet kräver både uthållighet och lyhördhet och vi måste bli bättre på att internt visa att alla delar i organisationen är viktiga för vårt uppdrag.

Christopher är självkritisk och menar att företagsledningen de senaste åren inte tillräckligt väl balanserat sitt fokus mellan anläggningarna i drift, Clab och SFR, och planeringen för Kärnbränsleförvaret och forskningsverksamheten. Det ska vi ändra på, säger han.

– Jag vet att vi har förmågan att jobba med alla delarna parallellt. Sedan kommer jag också personligen att prioritera att tillbringa mer tid ute i verksamheten. Min förhoppning är att närvarande chefer ska bidra till en god dialog, förståelse och en ökad öppenhet i organisationen. Det är jätteviktigt att vi tar tag i de problem som SSM satt fingret på. Det är dock ett arbete som kan ta tid, men jag ger mig inte förrän bristerna är åtgärdade!

Christopher betonar också att SKB har vuxit kraftigt, från 250 medarbetare för tio år sedan till 550 anställda i år. Resan har inte varit smärtfri och här måste ledningen vara tydlig med hur man ska engagera personalen och förklara de förändringar som företaget genomgår. ■

TEXT Lars-Rune Ölund FOTO Lasse Modin

288:an mellan Gimo och Börstil i mörker är en säkerhetsrisk. Men nu ser det ändå ut att kunna bli en 2+1-väg även på den sträckan. ▶

Storföretagen går ihop för en säkrare väg

– SKB, Sandvik och Forsmarks Kraftgrupp är angelägna om att 288:ans fortsatta sträckning från Gimo till Börstil byggs ut till en 2+1-väg. Det säger SKB:s vd Christopher Eckerberg efter ett möte med företrädare för Region Uppsala.

Region Uppsala har ansvaret för att planera och prioritera investeringar i vägtransport-systemet i Uppsala län. Just nu förbereds länsplanerna för de kommande elva åren och konkurrensen mellan kommunerna är förstås stor. Trafikverket ska dessutom genomföra en fördjupad utredning om förutsättningarna för en 2+1-väg på sträckan Gimo–Börstil. Utredningen ska ligga till grund för ett ställningstagande inom länsplanen 2018–2029.

– Nuvarande budget på 180 miljoner kronor täcker inte kostnaderna för en 2+1-väg. Men eftersom vi anser att det är av högsta prioritet är vi beredda att diskutera någon form av förskottering eller medfinansiering, säger Christopher Eckerberg.

– En 2+1-väg ger bättre möjligheter att pendla, det ökar säkerheten och skapar tillväxt i kommunen.

Högt tryck på arbetsmarknaden

Östhammars kommun har en arbetslöshet som ligger under två procent. Det betyder att trycket på arbetsmarknaden är så stort att det är svårt för företagen att rekrytera personal.

– Man måste underlätta möjligheterna till pendling både till och inom kommunen för att kompetensförsörjningen på sikt ska fungera för alla arbetsgivare, säger Christopher Eckerberg.

Om och när SKB får sitt tillstånd för Slutförvaret för använt kärnbränsle kommer

behovet av att nyanställa personal att öka markant.

– I takt med att befolkningen växer i både Uppsala och Östhammar kommer pendlingen att öka och då måste man bygga 2+1-väg. Det är nu man har chansen, menar han.

Säkra pendlingsresor

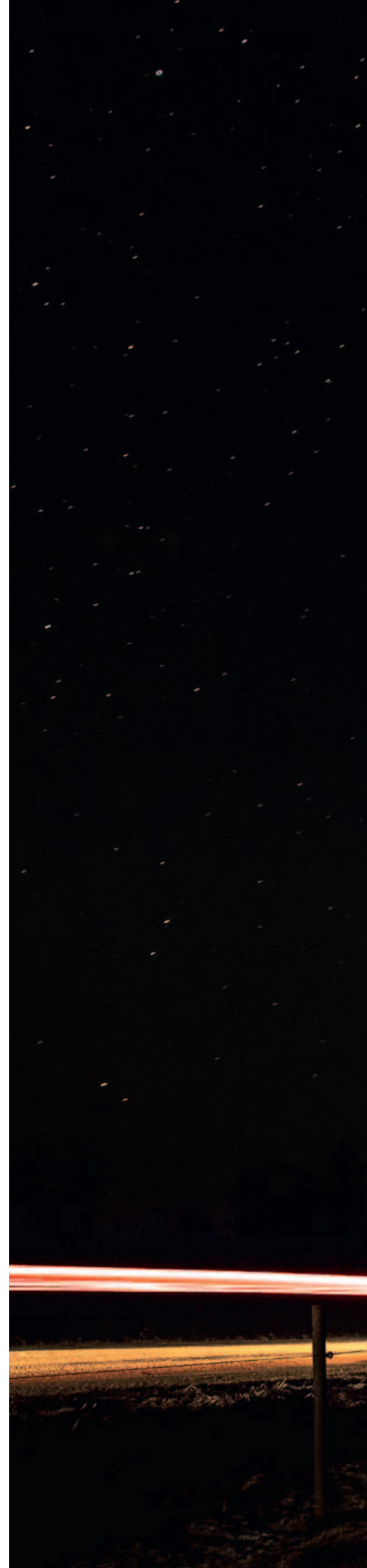
Joakim Fagerudd, platschef på Sandvik, anser att vajerväg på hela sträckan mellan Uppsala och Östhammar är viktig för hela regionen.

– Självklart är vi angelägna om att även den sista etappen till Östhammar blir klar. Den stora vinsten för oss är att det blir lätt-tillgängligt att ta sig till Gimo, inte bara för dem som pendlar från Uppsala utan även för dem som bor i kustområdet. Säkerheten blir högre, vi vet att olyckor till och från jobbet är vanligt förekommande.

Även kommunalrådet Jacob Spangenberg är mån om att det blir en 2+1-väg mellan Gimo och Östhammar.

– Det är mycket angeläget för kommunens attraktivitet. Det innebär möjligheter till snabba resor till och från hela kommunen, inklusive kustområdet. All viktig verksamhet som finns i dag och i framtiden på Forsmarkshalvön är beroende av tillgången på kompetens. Vägen är en förutsättning för detta, säger han. ■

TEXT Anne Adre-Isaksson FOTO Peter Lundgren

Carita och Lennart Sundvall bytte villan i Gimo mot en nybyggd lägenhet på Klackskäret i Östhammar. "Vi har inte ångrat oss en sekund", säger Lennart.

Satsning på bostäder bidrar till tillväxten

Det våras för Östhammars kommun. Befolkningen har ökat med nästan 300 personer det senaste året. Arbetslösheten är låg och behovet av bostäder ökar. "Att bygga bostäder är näringslivsutveckling. Därför ska vi börja stötta bostadsbyggandet", säger Jörgen Lönnies på SKB Nu.

Nya bostäder är, liksom en 2+1-väg hela sträckningen mellan Uppsala och Östhammar, en rekryteringsfråga och borgar för att näringslivet på orten kan växa.

Företag skriker efter arbetskraft och brist på personal är den största orsaken till att de inte kan utvecklas.

– Kan vi stötta mindre lokala företagare att bygga bostäder, får vi inte bara bostäder, utan vi bidrar också till att de byggande företagen kan växa och utvecklas, säger Jörgen Lönnies.

Att behovet av bostäder är stort visar inte bara det nya boendet med 430 rum som Forsmarks Kraftgrupp har byggt för tillfällig personal, entreprenörer och liknande. Kommunfullmäktige i Östhammar sa också

så sent som i februari i år ja till JW Bostad AB att bygga 30 hyreslägenheter i närheten av vård- och omsorgsboendet Edsvägen.

Brist på objekt

Anders Lindgren på Swedbank Fastighetsbyrå konstaterar att alla objekt de får in säljs inom cirka en och en halv månad.

– Bara vår fastighetsbyrå skulle kunna sälja 15 fastigheter i månaden i snitt. Men vi får in färre bostäder till försäljning i dag jämfört med föregående år. Finns det ingensans att flytta så säljs heller inget. Det behövs fler hyresrätter i kommunen och i viss mån även bostadsrätter, för att få snurr på bostadsmarknaden, säger han.

En bättre väg mellan Uppsala och Öst-

hammar, skulle enligt Anders Lindgren, också påverka efterfrågan på bostäder.

Spännande utveckling

Några av dem som valt att satsa på Östhammar är Credentia, som ska bygga totalt 150 nya lägenheter vid hamnen.

– Vi valde Östhammar eftersom det fanns likheter med Norrtälje där vi byggt tidigare. Vi pratade bland annat med olika företag på orten.

De berättade att de hade stora rekryteringsbehov framöver och vi trodde på marknaden, säger vd Ronny Jansson.

Nu pågår byggandet av den

andra etappen och där är i stort sett alla lägenheter sålda.

– Vi har byggt 60 lägenheter och har nu släppt ytterligare 33, så vi har inte så många kvar att bygga. Det har fungerat väldigt bra och vi är intresserade av att köpa mer mark i kommunen.

Kommunchef Peter Nyberg tycker att utvecklingen i kommunen är spännande.

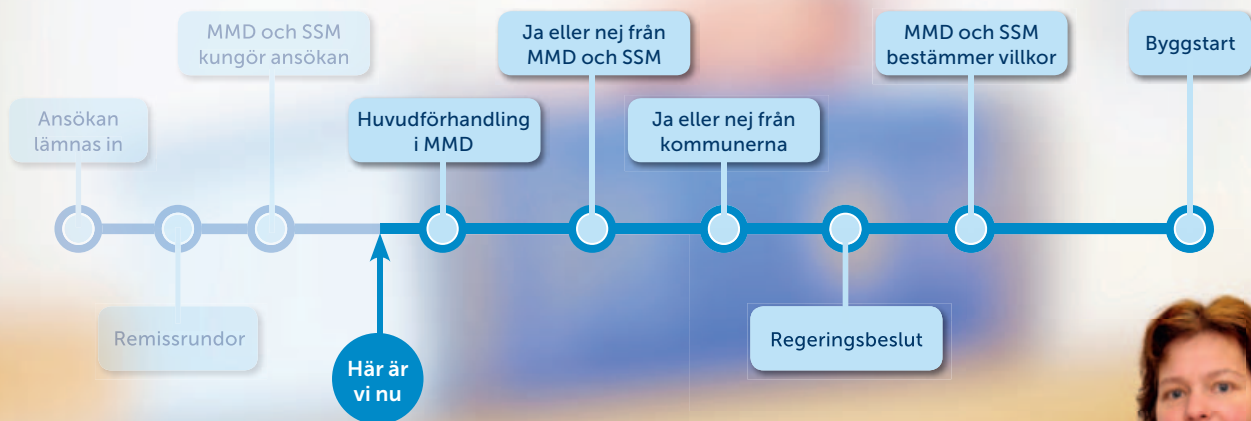
– Det är en stor förändring som skett de senaste åren. Om dagens trend håller i sig behöver vi mellan 1 000 och 1 500 nya lägenheter fram till år 2023. Vi kan redan nu möjliggöra för drygt 1 000 bostäder de närmaste fem åren. De platserna finns i hela kommunen, men hårdast är trycket i Alunda och Östhammar. ■

TEXT Anne Adre-Isaksson FOTO Lasse Modin

Kvarteret Mästersmeden i Österbybruk är ett av Östhammarshems nya bostadsområden.

Tillståndprocessen

SKB väntar på besked från MMD

Myndigheternas prövning av SKB:s ansökan att få bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark går vidare. Det som är närmast förestående i tillståndprocessen är huvudförhandlingen i Mark- och miljödomstolen, MMD. När det här skrivs går SKB i väntans tider på att få besked från domstolen om hur ärendet ska handläggas, och en tidsplan.

– Under tiden fortsätter vi med de interna förberedelserna inför domstolsförhandlingen. Det är många på företaget som är inblandade i processen och mycket arbete som ska göras innan det är dags, säger Helene Åhsberg, SKB:s projektledare för tillståndsprövningen.

TEXT Kajsa Prim FOTO Lasse Modin

Marie landar i Östhammar

Adjö pendlingsstress! Hej ett lugnare och trivsammare tempo! SKB-anställda Marie Sgra har bytt liv. I höstas flyttade hon från fashionabla Drottningholm (granne med slottet) till Östhammar. Nu ska hon lära sig jaga, och navigera på sjön!

Det är ett hopp ut i det okända, det medger hon. Men å andra sidan, hon är äventyrlig av sig, och modig. Själv säger hon att hon gillar att byta riktning i livet då och då. Hon vill känna att hon utvecklas och växer.

– Jag har funderat på det här länge, ända sen SKB invigde kontoret här i stan. Vad skulle hända om jag flyttade hit, hur skulle det vara? Så i våras tog jag beslutet, säger hon på sitt karaktäristiskt sjungande dalmål när vi tar en fika på Adas Kaffestuga.

Vill se planerna bli verklighet

Och nu när hon bestämt sig är det ju faktiskt helt logiskt, tycker hon. Det är här som SKB planerar att bygga Kärnbränsleförvaret och om allt går som planerat blir ju Östhammar i framtiden centrum för verksamheten.

– Jag har jobbat på företaget i tio år och vill vara med och se planerna bli verklighet. Och så gillar jag stämningen här på kontoret och alla mina nya kolleger, säger hon.

Småstadstjej

Att hon byter tjänstgöringsort innebär också lite andra arbetsuppgifter. Nu kan hon lägga till titeln kontorssamordnare på visitkortet.

– Jag är en spindel i nätet och ser till att allt rullar på som det ska. Att pannan går och att det är skottat och sandat, plus allt annat som hör till ett fungerande kontor.

I själ och hjärta är Marie en småstadstjej. Hon är född och uppvuxen i Orsa och där har hon fortfarande sina rötter, delar av sin familj och vänner, och en liten fäbodstuga som hon älskar.

– Den ligger ensligt några kilometer från

Orsa. Jag har en nära granne men sen är det långt mellan husen. Brukar försöka åka upp åtminstone en gång i månaden och så är jag där hela somrarna.

Nu är hon full av planer för sitt nya liv. Först och främst vill hon hitta sammanhang att göra det hon gillar mest – att sjunga och spela teater. Hon vill komma med i en kör. Och kanske starta en teatergrupp! (I hennes cv finns både skådespelare och regissör med, förutom körsångare.) En annan ganska vild idé är att så småningom börja jaga.

– Jag vill ta jägarexamen, och skeppar-examen. Jag gillar att vara på sjön och nu har jag chansen att utforska den sidan av mig själv mer. Jaga vill jag lära mig för att jag vill klara hela matkedjan, säger hon.

”Själén måste få plats”

Om nån vecka flyttar hon in i sin nyrenoverade sekelskiftestrea på Svarvaregatan i Östhammar. Först letade hon efter ett hus i gammal stil, men så dök den här lägenheten upp.

– Den har den rätta gammaldags känslan, säger hon, där själen kan få plats. Det är viktigt för mig.

Slutligen, mötte du någonsin kungafamiljen när du bodde i Drottningholm?

– Jo, en gång när de var ute med hundarna. Först såg jag inte att det var kungen och drottningen, men så fick jag syn på Säpovakterna, som alltid är med dem. Det finns en oskriven lag bland dem som bor där ute att låta kungafamiljen vara privata. Man behandlar dem som vem som helst och låtsas inte om att man känner igen dem. ■

Marie Sgra

Namnet Sgra är ursprungligen ett gårdsnamn och Maries mamma och morfar hette Sgra. ”Men gården är inte längre i släktens ägo, tyvärr.”

Ålder: 54 år.

Familj: Fem syskon och deras familjer spridda över landet.

Dold talang: Kulning, en gammal sångteknik som användes för att locka hem djuren till fäbodvallarna.

Motto: Ta vara på familj och vänner – och vara nyfiken!

TEXT Kajsa Prim FOTO Lasse Modin

Drömmen om att driva eget på Helsingen

Hunden Ross väntar ivrigt på att matte ska lägga till vid bryggan. Ross är en dansksvensk gårdshund.

Jenny Johansson är på väg hem från jobbet i Öregrund. I alla väder är det snurra till och från Äspskäret på Gräsö som gäller. Båten kränger hit och dit när hon kryssar sig fram mellan isflaken. Det gäller att hålla rännen öppna ...

Det var i höstas som Jenny, hennes man Oskar och barnen Emelie (10) och Felix (8) tog steget och flyttade ut permanent till sin paradiso Helsingen (granne med Stora Risten och Rävsten). Oskar är född och uppvuxen här ute, men för Jenny är det ett nytt slags liv.

– Jag har lärt mig massor på den här tiden. Jag visste inget om livet på landet, hade i stort sett aldrig varit på sjön och

” Jag vill verkligen kunna leva på det här på heltid.

kunde inget om fiske, säger Jenny, som växte upp i Knivsta och nu vet hur man får fiskar som flundra, piggar och torsk att fastna i näten.

Det är inte enkelt att bo så här, bara att åka och handla är ett företag, och att skjutsa barnen till olika aktiviteter. Men å andra sidan bekvämlighet är inte allt. Det finns andra viktigare värden.

Oskar jobbar skift på kärnkraftverket medan Jenny driver företaget Skärgårds-catering. Hon hyr en liten lokal vid Grepen

Marin i Öregrund där hon lagar all maten. På fredagarna sätter hon ihop en middagspåse som kunderna kan beställa. Den här veckan innehåller den fisksoppa på egenfångad torsk, kanapéer med kräfts-kagen, nybakat bröd och till efterrätt pannacotta med hallon och mörk choklad.

Skärgårdscatering är ett av de lokala

företag som fick hjälp i starten av SKB Näringslivsutveckling. Det var 2014 och Jenny, som är utbildad à la carte-kock, är helt inställd på att driva det framåt.

– Hittills har det gått bra, jag vill verkligen kunna leva på det här på heltid, säger hon medan hon packar ihop en av de förbeställda fredagspåsar. ■

TEXT Kajsa Prim FOTO Lasse Modin

Ali Hossenzadeh spelar fotboll i Harg-Östhammar FF tillsammans med Joel Myrland.

Fotboll för flyktingungdomar – ett skönt avbrott i en annars otrygg vardag

Gnisslande gympaskor sladdar mot golvet i de tvära vändningarna, lukten av svett och en vit fotboll som smäller hårt mot väggen när en av killarna från Afghanistan klipper till med högerfoten. Det är fotbollsträning i Frösåkershallen i Östhammar och 18 nyanlända ungdomar är på plats den här söndagskvällen tillsammans med sina svenska lagkompisar.

– Det här är integration när den är som bäst. Svenska och utländska grabbar tillsammans, det är så vi skapar tillit och stärker band.

Det säger Joel Myrland, en av killarna i fotbollslaget HÖFF, Harg-Östhammar FF.

Sedan sommaren 2015 har HÖFF drivit integrationsprojektet ”Vi gör saker tillsammans” med ensamkommande ungdomar, som bor på Solgården i Östhammar. För det arbetet har föreningen belönats med 10 000 kronor av juryn för mångfaldsprojektet *Alla är olika – Olika är bra*.

– Bidraget innebär att vi i år kan göra något extra. Vi är oerhört stolta över det arbete som görs och där ledare och spelare ska ha mycket beröm, säger Stefan Lindgren, sekreterare i HÖFF.

Jonas Nordén och Kristoffer Öhman rekryterades till klubben som ledare när projektet startades.

– Jag gillar nya människor och kan man

göra det lite bättre för dem som kommer hit känns det väldigt bra, säger Jonas.

Kämpaglöd

Kristoffer medger att det tog ganska mycket tid i början.

– Bara en sådan sak som att komma i tid. Om träningen började klockan 19 så släntade några in 15–20 minuter senare. Vi skickade hem två killar två veckor i rad när de kom för sent. Efter det har alla sett till

att passa tiden, berättar han.

Som mest har 26 flyktingungdomar i åldrarna 16–18 år varit inskrivna i verksamheten. I dag är de 18 stycken, främst beroende på att de flyttats från kommunen.

Stämningen i hallen är hög, det tjoas och applåderas flitigt från läktarna när någon gör mål och kämpaglöden lyser ur ögonen på killarna.

– Ju mer de är med desto bättre blir de. Både flyktingungdomarna och våra svenska spelare har utvecklats, säger Jonas.

– Det fanns en del fördomar i början, många hade aldrig träffat flyktingar tidigare. Nu ser vi hur allt har vänt och hur bra gruppen fungerar. De tar verkligen hand om varandra.

Ingen skillnad mellan människor

Några av flyktingungdomarna hade aldrig spelat fotboll tidigare. Andra har gått som raketer, rakt in i A-laget.

Jonas Nordén och Kristoffer Öhman ledare i integrationsprojektet i HÖFF.

Livets vardagliga bekymmer försvinner för en stund. När det är fotbollsträning ligger allt fokus på spelet.

Kämpaglöd och glada skratt utmärker den här kvällen när Harg-Östhammar FF tränar i Frösäkershallen i Östhammar.

” Idrotten gör mycket för integrationen. Vi kan förändra Sverige och hur vi ser på varandra.

Joel Myrland, lagspelarare i HÖFF.

– Fotbollsmässigt har det blivit ett riktigt lyft. I C-laget utgör de här killarna stommen. Vi fick gåshud när vi drog i gång träningen i år och såg vilken utveckling de genomgått.

– De har lärt sig svenska snabbt och har börjat skämta med oss. Det är ingen skillnad mellan människor, alla har samma behov och samma humor, säger Jonas.

Mohammad Raziq är 16 år och kommer från Afghanistan.

Han har varit i Sverige i nästan två år och pratar flytande svenska. Han berättar att han just fått avslag från Migrationsverket och tycker att det är tråkigt att han inte får stanna. Han har spelat fotboll med HÖFF i ett och ett halvt år.

– Jag måste ändå fortsätta med livet. Jag trivs med de svenska killarna i laget. Det är

så roligt, jag missar aldrig en träning. Men livet är svårt nu, säger han.

”Vi kan förändra”

En spelare som utmärker sig lite extra på plan är Ali Hossenzadeh. Han är född i Iran men kom till Sverige från Afghanistan.

Ali har varit här i två år. Han bodde tidigare i Österbybruk och spelade fotboll i Film. Nu bor han i Östhammar och har just börjat spela med HÖFF.

– Jag har spelat tidigare och tycker att det här är jättekul, säger han.

Joel Myrland överraskades av hur de yngre grabbarna i laget själva tog på sig uppgiften att visa de nya hur man spelar.

– Idrotten gör mycket för integrationen. Vi kan förändra Sverige och hur vi ser på varandra, säger han. ■

TEXT Anne Adre-Isaksson FOTO Lasse Modin

Fler vägar till samma mål – integration

SKB ingår via ägarna Vattenfall i den så kallade 100-klubben. Det är ett initiativ av regeringen och vänder sig till företag som kan och vill erbjuda praktikplatser till nyanlända.

Många av de som kommer till Sverige nu har både hög utbildning och goda erfarenheter från olika yrken. Däremot saknar de förutom språkkunskaper också referenser, som är så viktigt när man söker jobb, och kunskap om hur det svenska samhället fungerar. Men det kan lösas med praktik, de får fotfäste på arbetsmarkanden och kan sen söka sig vidare. Så är tanken.

De företag som ansluter sig till 100-klubben tar på sig att under en treårsperiod ta emot 100 nyanlända för praktik i minst sex månader.

Nu letar Martina Carlson på SKB:s personalavdelning efter lämpliga praktikplatser på företaget. SKB vill dra sitt strå till stacken för att bidra till en arbetsmarknad som är inkluderande och där alla är välkomna.

Pssst!
Kom och träffa
Erik när han jobbar
som guide hos oss
i sommar.

En del av kylanläggningen utanför Vegakontoret får en liten koll av Erik Wendin som gör sitt examensarbete på SKB.

Ex-jobbare Erik ger effektivare energi

Han är energisk, 25-åriga Erik Wendin. Så läser han också till civilingenjör inom energisystem på Uppsala universitet. Och framför allt – han gör sitt examensjobb på SKB i Forsmark.

– Att få syssla med energikartläggningar i verkligheten är fantastiskt spännande. Jag har visserligen bara börjat, men det här är något jag brinner för, säger Erik.

Han sticker inte under stol med att det här också kan vara början på en yrkeskarriär. Precis som SKB:s tanke att ge unga möjlighet att få en första inblick i den verksamhet som kommer att kräva många välutbildade i framtiden.

Eget driv

För Hållnäs-skillen är SKB i och för sig inget nytt, han har tidigare jobbat som sommarguide och hoppar in som extra vägvisare när det behövs.

– Fast nu är det fullt fokus på ex-jobbet. Det handlar ju om fyra månader med minst 40 arbetstimmar i veckan. I början är det mycket projektplanering, beräkningar och att få det akademiska stuket på allt, men jag gillar att vara ute på plats och syssla med saker ”på riktigt”, säger Erik och kikar på en

del av kylanläggningen på Vegakontoret.

Han kommer att göra många olika typer av energiberäkningar innan examensjobbet ska vara klart framåt sommaren.

– Det handlar om alltifrån energiförbrukning i befintliga byggnader i Forsmark men också till att titta på delar av energiförsörjningen i de planerade anläggningarna, säger handledare Bjarne Nedergård som också ser ex-jobbet som en oberoende kontroll och verifiering av tidigare energigenomgångar som gjorts.

Dimensioneringar, effektiviseringar, besparingar, lite tips och tricks hoppas Bjarne och Erik komma fram till.

Bra med öppen diskussion

Erik känner väl till SKB:s verksamhet.

– Jag följer förstås med vad som händer kring företaget och jag tycker det är bra att det förs en diskussion kring SKB som är så viktigt för regionen. Som jag ser det är SKB ett stort företag men jag upplever det ändå

som litet och det är alltid nära till arbetskamrater på det lokala planet, säger Erik om sin framtida (?) arbetsgivare.

Han läser femte och sista året på den tekniska energisystemutbildningen.

– Jag tog ett uppehåll och läste en termin ekonomi också, och jag tror det var nyttigt, för då är jag ännu bredare på arbetsmarknaden, säger han och noterar att SKB fortsätter att nyrekrytera – och tar emot ex-jobbare när det passar.

Bara så ni vet så fick Erik tillsammans med sex andra kolleger ett förnybarhetspris för sitt examensjobb under tredje terminen. Då studerade de Vattenfalls kraftvärmeverk i Uppsala. Inte undra på att Erik kastar ett intresserat getöga på de nya fjärrvärmeledningarna som finns på Forsmarkshalvön. ■

TEXT Lars-Rune Ölund FOTO Peter Lundgren

AULA

SKB Östhammar på turné ...

...till Bergsskolan i Filipstad

Eleverna här har siktet inställt på underjorden. De pluggar på Bergsskolan i Filipstad och är några av de 145 studenter som SKB träffar i slutet av januari när skolan har arbetsmarknadsdagar.

Redan vid halv åtta börjar företagen sätta upp sina monstrar. Det är mycket rekvisita som ska plockas fram innan det är dags att ta emot eleverna – broschyrer, rollups, godis och små presenter. Här gäller det att sticka ut, när 22 potentiella arbetsgivare ska konkurrera om ungdomarnas uppmärksamhet.

På Bergsskolan utbildas högskoleingenjörer och -tekniker inom berg och metall. Den kunskapen står högt i kurs i dag. Efter examen kan de här studenterna i stort sett välja och vraka bland jobben. Och den goda konjunkturen ser ut att hålla i sig, i alla fall de närmaste fem till tio åren, enligt Arbetsförmedlingens prognoser.

” Jag kände direkt att det här var speciellt och något jag vill göra.

Adam Tholander, elev på skolan.

Behov på längre sikt

SKB har ett starkt gäng på plats – Kim Vendersvik, Jonas Muckenhirn (före detta elev på skolan) och kommunikatorerna Linda Bergman och Hanna Karlsson. De har inga jobb med sig i fickan att erbjuda studenterna här och nu. Nej, anställningsbehovet syns på lite längre sikt, om några

Jonas Muckenhirn gick ut Bergsskolan 2010. Nu är han tillbaka för att berätta om slutförvarsprojektet.

år. Men det gäller att smida medan järnet är varmt.

– Det är bra att vi visar upp oss här, talar om att vi finns och berättar vad vi gör. Sen är det alltid en fördel att få en känsla för vad ungdomarna söker och vill ha, säger Kim Vendersvik, som är rekryterande chef.

Och intresset är stort, det är högt tryck i SKB:s monter. Många stannar för att ställa frågor. En del vet ingenting om slutförvarsprojektet i Forsmark, andra har som Adam Tholander förberett sig väl och varit inne på webbplatsen skb.se och läst på.

Han går andra året på den treåriga utbildningen till Bergsskoleingenjör, som det kallas, och har börjat fundera på vad han vill göra sen. När han sökte till skolan gick han helt på sin magkänsla.

– Jag åkte hit på studiebesök och blev erbjuden att "skugga" en elev under en dag. Jag kände direkt att det här var speciellt och något jag vill göra, berättar Adam, som gärna kan tänka sig att jobba i slutförvarsprojektet och ta sig an urberget i Forsmark.

Praktisk erfarenhet viktigt

Budskapet från Kim Vendersvik och Jonas Muckenhirn är att SKB under de närmaste åren kommer att ha en stadig rekrytering på två tre personer per år med bergbakgrund, men också att det krävs relevant arbetslivserfarenhet för att komma i fråga.

– Som projekteringsledare fungerar man som beställare och styr och leder tredje part, entreprenörerna. Då räcker det inte med teoretiska kunskaper, man måste ha den praktiska erfarenheten också, säger han.

Berg är mäktigt

Helen Shahnavaaz och Paul de Groot är också nyfikna på SKB. Helen går första året på bergsingenjörslinjen och Paul läser till bergtekniker. Helens dröm är att få jobb inom gruvindustrin, och Pauls drivkraft är att få ingå i nåt stort och svårt bergprojekt.

– Berg är det massivaste som finns. Det är mäktigt, och det måste kännas bra att efteråt kunna säga, att det här har vi bemästrat, åstadkommit! ■

TEXT Kajsa Prim FOTO Tord Saxin

Visste du att ...

... man aldrig får säga stenar i närheten av en geolog. Det heter stuffer. Stenar finns på kyrkogården.

... malm är ett ekonomiskt begrepp som talar om att mineralet är brytbart. Annars kallas det gråberg.

... Bergsskolan har en av Sveriges största privatägda mineralsamlingar med runt 24 500 stuffer. När eleverna går ut måste de kunna identifiera minst 60 mineraler och 40 bergarter. Det görs bland annat med lupp för att se kristallstrukturen. Andra sätt är att skrapa, väga, lukta och ibland till och med slicka på stuffen.

Flera vägar att synas

Arbetsmarknadsdagar är ett vanligt sätt för företag att komma i kontakt med rätt grupp studenter och marknadsföra sig som arbetsgivare. SKB deltar varje år i *Utnarm* och *Larm*, arbetsmarknadsdagar på Uppsala och Linköpings universitet. Våra forskare bjuds också ett par gånger per år in till Retencioföreläsningar på Ångströmlaboratoriet i Uppsala. De arrangeras av elevorganisationerna och är mycket populära.

SKB:s kommunikatör Linda Bergman hjälper bland andra Adam Tholander med svaren till en frågetävling om SKB.

NÅGRA RADER OM ■■■

Berget uppfyller kraven

Förra våren genomförde SKB provborrningar i schaktläge i Söderviken för att få mer kunskap om bergets kvalitet. Nu är analysen av borrhålen klar. Den visar att berget håller den höga kvalitet som vi förväntade oss. Borrhålet är på drygt 550 meter. Den dominerande bergarten är deformerad medelkornig granit till grandiorit och vatteninflödet i hela borrhålet endast 30 liter i timmen. På nivån 25 meter var den dock högre, 15 liter i minuten med hög salthalt.

– Sammanfattningsvis betyder det att berget uppfyller de krav vi ställer på det, det är torrt, sprickfattigt och utan deformationszoner, summerar SKB:s platsgeolog Peter Dahlin.

Foto Urban Lindström

Miss
inte!

Foto Lasse Modin

Sigrid i Hargs hamn

Under två dagar i månadsskiftet juni och juli kommer SKB:s transportfartyg m/s Sigrid att ligga för ankar i Hargs hamn. Det blir alltså en repris av det lyckade hamnstoppet i Forsmarks hamn för två år sedan. Den gången tog cirka 500 personer chansen att ta en närmare titt på det stora fartyget.

Även den här gången bjuds allmänheten att komma ombord och titta på utställningen där vi berättar om SKB och våra planer för Kärnbränsleförvaret i Forsmark. Lastutrymmet, som i vanliga fall rymmer radioaktivt avfall i specialbyggda transportbehållare, byggs om till en stor utställning och mötesplats.

– Östhammars kommun tar ett nationellt ansvar i och med planerna på ett kärnbränsleförvar och det känns självklart för oss att bjuda in alla här i närområdet. Sedan är vi naturligtvis också jättestolta över Sigrid, säger Karin Swanson, chef för SKB:s kommunikationsenhet i Östhammar/Forsmark.

Efter Hargs hamn åker m/s Sigrid vidare för att visa upp utställningen i Almedalen under politikerveckan.

När: Fredag den 30 juni och lördag den 1 juli (Håll utkik efter annonser med mer information!)

Foto Inger Nordholm

Göran Nilsson visar resterna.

Klurigt när mätutrustning skulle bytas

Uppe vid SKB:s borrhållsplats 1 i Forsmark brummade maskiner och pumpar för fullt veckan före jul. Det som pågick var byte av mätutrustning i ett av borrhålen. Den har suttit monterad länge och efter försök att lyfta upp hela utrustningen är det idag bara delar kvar.

– Utrustningen var inte tänkt att hålla längre än ungefär fem år. Den monterades inför platsundersökningarna. När vi nu skulle ta upp den gick stängerna som håller utrustningen av och vi tappade hälften i hålet. För att få upp den har vi fått hitta på och testa olika kluriga lösningar. Vi har hållit på i över en månad, vilket är betydligt längre än planerat, säger Göran Nilsson.

Nu har borrhålet rensats från den gamla utrustningen och nästa fas är att de nya instrumenten ska sättas dit. De gamla aluminiumstängerna, som delvis vittrat sönder i det salta grundvattnet, byts mot syrafasta, rostfria och betydligt mer hållbara stålstänger.

Lagerbladet för dig

Den tidning du just har i din hand är till för dig. Hoppas att du gillar den. Vad vill du läsa om i kommande nummer? Vad är angeläget för dig att vi presenterar? Hör av dig till oss med förslag!

När du ändå är på gång – vad tycker du att våra temakvällar ska handla om i framtiden? Mejla oss på lagerbladet@skb.se

Vi hör!

Redaktionen

Folkligt när Snusmumriken kom på besök på SKB.

Succé för Snusmumriken

Den finska kulturdagen på SKB:s Östhammarskontor blev på nytt en fullträff. En februarisöndag var det fullt hus när finska förvaltningsområdets koordinator Hans Raab kåserade kring "Tove Jansson och havet". Störst succé gjorde Snusmumriken som dök upp. Vi kan avslöja att det var sångerskan och kompositören Gin van Dam från finska Hangö.

Dags för fotoutställning

Det är en ny utställning på SKB:s Östhammarskontor varje månad. I april är det dags för Östhammars Fotoklubb att visa sina spännande bilder. Här en nytagen bild av Peter Lundgren, som är medlem i föreningen.

” Jag har under 30 år, och utifrån ett flertal olika yrkesroller, följt SKB, så det är jätteintressant att i dag stå här på plats och se hur bygget nu planeras.

Göran Enander i en intervju i UNT.

Fr v SKB:s vd Christopher Eckerberg, landshövding Göran Enander och SKB:s enhetschef Niklas Heneryd.

Landshövding på besök

På sin resa genom länet nyligen gjorde Uppsala läns ny tillträdde landshövding Göran Enander ett stopp hos SKB i Forsmark. Där blev han guidad nere i SFR, besökte Vegakontoret och fick en tur till platsen för Kärnbränsleförvaret. Han fick också en pratstund med SKB:s vd Christopher Eckerberg och de tre kommunalråden Margareta Widén-Berggren (S), Jacob Spangenberg (C) och Pär-Olof Olsson (M).

Energicentral på gång

I november tryckprovades rören till en framtida energicentral i Forsmark som SKB om några år ska koppla in sig på. Från början var det tänkt att SKB ska hämta energi från kärnkraftverkets svallbassäng där vattnet håller en konstant temperatur på 10 grader över havsvattentemperaturen. Men när SKB kontaktade kraftverket för att få tillstånd att pumpa vatten därifrån, visade det sig att Forsmarks Kraftgrupp redan hade planer på att bygga en mindre fjärrvärmeanläggning.

– Vi tog ett snabbt beslut om samutnyttjande och att vi skulle förbereda och lägga ner rör. När den stora centralen sedan byggs runt 2022, tar vi dem i bruk, berättar Kristoffer Svedin, projekteringsledare på SKB.

Utbildningsdag för fullmäktige

I höstas var delar av kommunfullmäktige på heldagsbesök hos SKB i Forsmark. Besöket var ett led i en utbildningsinsats för lokalpolitikerna. I samband med förra valet gjorde kommunen om sin granskningsorganisation. Då utökades referensgruppen till att omfatta hela den beslutande församlingen inklusive representanter för grannkommunerna och miljöorganisationerna.

– Nya ledamöter har kommit till och de måste få en möjlighet att komma i kapp kunskapsmässigt och en chans att ställa frågor till oss, säger Inger Nordholm, som från SKB:s sida var med och genomförde besöket.

Posttidning B

Svensk Kärnbränslehantering AB,
Box 250, 101 24 Stockholm

Välkommen till

SOMMAR I FORSMARK

En upplevelse för hela familjen.
Läs mer på visitforsmark.se

Guidade bussturer • Herrgårdsvisning • Bruksvandring • Experimentverkstad
Bruksmuseum • Hantverk • Forsmarks kyrka • Wärdshus • Kafé

Öppettider: 3–28 juli, måndag–fredag kl 10.00–15.30
Information och bokning: visitforsmark.se

VATTENFALL

